

(<https://www.splitskivali.hr/>)

(naslovnica)

najnovije najčitanije

Kako zaštititi mentalno zdravlje od uznemirujućih ratnih vijesti?

4 min

(</zdravlje/kako-zastititi-mentalno-zdravlje-od-uznemirujucih-ratnih-vijesti-/255925/>)

PRONADI SLOVO C!
Samo genijalci vide skriveno slovo C!
Pronađi ga i preuzmi besplatni proizvod za zglobove!

Oglas

(<https://cdn.midas-network.com/ContentDiscovery/IndexAsync/527026?zivot/foto-zeljko-pervan-nasmijavao-publiku-u-splitskom-portu/255947/>)

17 min RECEPT Pita od muškatne tikve

(</gastro/recept-pita-od-muskatne-tikve/255929/>)

36 min FOTO Željko Pervan nasmijavao publiku u splitskom Portu

Titove nekretnine i pokretnine - što je ostalo?

Piše: Ivica Radoš

(kolumna/titove-nekretnine-i-pokretnine-sto-je-ostalo-)

VIŠE S WEBA

SLUŽBENO

Od Plavog vlaka do Cadillaca: Priča o očuvanim simbolima Titove vladavine

(<http://www.jacera-klima.com/>)

Moć i luksuz

U Hrvatskoj se, uz nekoliko reprezentativnih plovila, čuvaju još dvije pokretne koje su bile u službi **Titove** vladavine – parna lokomotiva koja je vukla Plavi vlak i automobil Cadillac.

Lokomotiva se čuva u Hrvatskom željezničkom muzeju u Zagrebu koji je pod upravom javnog poduzeća HŽ Infrastruktura. Lokomotiva oznake JŽ 11-015 proizvedena je u Mađarskoj odnosno Budimpešti, a vagone Plavog vlaka je vukla od 1946. do 1957. godine. Dvije godine nakon smrti Tita dovezena je na zagrebački Glavni kolodvor i 28. srpnja 1982. godine u povodu tadašnjeg republičkog praznika, Dana ustanka naroda i narodnosti SRH, izložena pokraj Glavnog kolodvora. I 90. godišnjica Titova rođenja je, prema tadašnjim obrazloženjima, bila povod za postavljanje lokomotive kao izložbenog artefakta na javnom mjestu što su, navodno, tražili radnici željeznice i tvornice 'Janko Gredelj'. Plavi vlak bio je jedan od simbola Titove vladavine.

Lokomotiva je 80-ih godina prošloga stoljeća devet godina stajala uz Glavni kolodvor, a školska djeca iz zagrebačkih škola i ona kojima je Zagreb bio izletničko odredište morala su organizirano stajati pred lokomotivom i slušati predavanje o Titu, nesvrstanima, socijalizmu, revoluciji itd. Lokomotiva JŽ 11-05 bila je otiskana i na nekim serijama razglednica iz Zagreba.

U Zagrebu se čuva jedna od tri lokomotive

Međutim, nakon demokratskih promjena i početka agresije na Hrvatsku, donesena je odluka da se lokomotiva premjesti u Željeznički muzej, osnovan 1991. Prostor Željezničkog muzeja je u Vukovarskoj 47, iza dvorane Lisinski, prema istoku. U početku

Samo genijalci vide skriveno slovo C!
Pronađi ga i preuzmi besplatni proizvod za zglobove!

(<https://cdn.midas-network.com/ContentDiscovery/Index/widgetPortalId=162&adCampaignId=5>)

TRAVAR ŠOKIRAO LIJEČNIKE: Ovim napitkom pročistite začepjene žile za samo 3 dana!

(<https://cdn.midas-network.com/ContentDiscovery/Index/widgetPortalId=162&adCampaignId=5>)

KOJA SLIKA SE RAZLIKUJE OD OSTALIH? KLIKNI NA NJU I OSVOJI BESPLATAN PROIZVOD ZA VID!

(<https://cdn.midas-network.com/ContentDiscovery/Index/widgetPortalId=162&adCampaignId=5>)

NEVJEROVATNA METODA: MNOGI PRIČAJU DA SU POSLIJE OVOGA NAPOKON OSJETILI TIŠINU:

(<https://cdn.midas-network.com/ContentDiscovery/Index/widgetPortalId=162&adCampaignId=5>)

Dalmatinska Energetska Agencija

POSTAVLJANJE FOTONAPONSKOG SUSTAVA NA KUĆU ILI ZGRADU

(<https://www.dea-sdz.hr/>)

3+7 SUZUKI GARANT

SUZUKI **POGLEDAJ**

(<https://suzuki-split.hr/>)

ZELENO I MODRO

021 535 068

info@zelenoimodro.hr

(<http://zelenoimodro.hr/>)

Tu je tvoj dom!

SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA

(<https://www.dalmacija.hr/zupanijazate-je-tvoj-dom>)

Dizajnist

Studio za Web Dizajn i Programiranje

www.dizajnist.com

(<https://dizajnist.com>)

su osnivači željeli osnovati nacionalni željeznički muzej, ali zbog nedostatka sredstva muzej djeluje u okviru društva HŽ Infrastruktura d.o.o. Posjetiti ga mogu samo oni koji se prethodno najave.

Lokomotiva koja se čuva u Zagrebu samo je jedna od tri parne lokomotive koje su vukle Plavi vlak. Kako su tijekom Drugog svjetskog rata željeznice, a pogotovo željeznički mostovi bili porušeni, poslije rata uslijedila je obnova željezničke infrastrukture koja je bila jako važna za Jugoslaviju.

Glavna uprava željeznica preuzela je lipnja 1945. upravljanje Jugoslavenskim državnim željeznicama (JDŽ). Pruge su obnavljane u okviru programa UN-a - United Nations Relief and Rehabilitation Administration – skraćeno UNRRA. U okviru programa Jugoslaviji je donirano gotovo 80 širokotračnih i uskotračnih lokomotiva.

Krajem 1946. počeo je prometovati i Plavi vlak koji je, zapravo, bio rezidencijski što znači da je opremljen kako bi vladar u njemu mogao raditi i

boraviti. Rezidencijski vlak je počeo s vožnjom jer je Tito izbjegavao let zrakoplovima. Radije je putovao željeznicom i brodovima.

HRVATSKA U CENTRU PAŽNJE: Najmoćniji prirodni lijek za prostatu konačno kod nas!

(<https://cdn.midas-network.com/ContentDiscovery/Index/widgetPortalId=162&adCampaignId=5>)

POGLEDAJTE SAMO ŠTO NAM STIŽE PRED BLAGDANE: Ovo je najbolja stvar koju smo mogli dobiti za zimu!

(<https://cdn.midas-network.com/ContentDiscovery/Index/widgetPortalId=162&adCampaignId=6>)

ODABERI JEDNU KOVETU I OSVOJI BESPLATAN PROIZVOD KOJI POMAŽE KOD DIJABETESA!

(<https://cdn.midas-network.com/ContentDiscovery/Index/widgetPortalId=162&adCampaignId=6>)

Sponsored by Midas
(<https://www.midas-network.com>)

Luksuzna oprema

U startu je bio s opremljenim salonima za prijem, dnevni rad i boravak, zatim s vagonima sa spavaćim sobama, kuhinjom, poslugom itd. Vremenom, od početka prometovanja do Titove smrti, vlak je iz godine u godinu bio opremljeniji i luksuzniji. Unutrašnjost predsjedničkog vagona je bila uređena u drvetu, mahagoniju i orahu. Prema opisima pojedinaca koji su ušli u vagon, tepisi su bili iz 70-ih godina prošloga stoljeća. Sam kabinet je bio skroman, a Tito i **Jovanka** su imali odvojene sobe s krevetima. Kupaonica je bila zajednička s kadom od porculana. Vagon je imao i klimu koja je u svoje vrijeme, 60-ih i 70-ih godina prošloga stoljeća, bila tehnološko čudo. U kompoziciji Plavog vlaka bio je i poseban, specijalni vagon, tapeciran u zeleno na osobni zahtjev Tita. Nadao se, navodno, da će u njemu ugostiti generala **Charlesa de Gaullea**, ali se to nikada nije dogodilo. Animositet Charlesa de Gaullea prema Titu bio je vidljiv i trajan. Jesu li razlozi u tome što je general de Gaulle imao veze s **Karadorđevićima** i imao simpatije prema **Draži Mihailoviću**, povjesničari još nisu razjasnili. General de Gaulle nikada nije bio gost u Plavom vlaku, ali zato jesu brojni drugi državnici, suvereni i vladari.

Godine 1972., za vrijeme posjete Jugoslaviji, u specijalnom vagonu Plavog vlaka vozila se britanska kraljica **Elizabeta II.** sa suprugom princom **Philipom**. Posjetila je, među ostalim mjestima, Beograd, Zagreb, ali i Đakovo 20. listopada. Htjela je vidjeti ergelu lipicanaca. Tito ju je odveo i na Brijune. Osim britanske kraljice, u Plavom vlaku nekada su se vozili etiopski **Haile Selasije**, predsjednica indijske vlade **Indira Gandi**, prvi čovjek SSSR-a **Leonid**

Brežnjev, rumunjski predsjednik **Nicolae Ceausescu**, libijski vođa **Moamer Gadafi** i brojni drugi.

Plavi vlak je, kako i priliči vladaru s neograničenim ovlastima, diktatoru, posebno osiguravan. Vojska i policija su čuvali pruge, uz obvezno dežurstvo, a stijenke vagona bile su neprobojne, ispunjene metalnom piljevinom. Takve stijenke vagona mogle su, tvrde upućeni, zaustaviti proboj zrna najvećeg kalibra. Osim toga, potencijalne napadače zavaravalo se na način da bi tri lokomotive Plavog vlaka s odredišta pošle u različito vrijeme pa nitko nije znao u kojem je vlaku zapravo Tito. A u mjestima koje je trebao posjetiti tajna policija je radila svoje.

Odmah nakon završetka Drugog svjetskog rata, Titov vlak vukle su parne lokomotive prve serije, koje su u svoje vrijeme bile čudo od tehnologije i mogle su postići brzinu od 100 km na sat. To su bile lokomotive MAV Class 424, preimenovane u seriju JŽ 11, proizvedene u MAVAG-u, mađarskoj tvornici u Budimpešti. ▾

Lokomotive serije 11-015, 11-022 i 11-023 obojene su u plavu boju kako bi se razlikovale od ostalih lokomotiva Jugoslavenskih državnih željeznica koje su bile obojene u sivomaslinastu boju. I vagoni su obojeni u plavu boju. Te su lokomotive vukle Plavi vlak do pojave dizelskih lokomotiva, 1957. godine. Parne lokomotive Plavog vlaka danas se čuvaju u Zagrebu, Ljubljani i Beogradu.

Druga generacija lokomotiva Plavog vlaka proizvedena je u zapadnoj Njemačkoj, u tvornici Krauss-Maffei, a riječ je o dizelskim lokomotivama. Kupljene dizelske lokomotive imenovane su u JŽ serije 761 i dobile oznake 001 (Dinara), 002 (Kozara) i 003 (Sutjeska), prema nazivima partizanskih bitaka. Vagoni su proizvedeni u tvornici 'Boris Kidrič' u Mariboru. Dizelske lokomotive vukle su Plavi vlak do 1978. godine, a danas su na Topčideru u Beogradu.

Milošević je Plavim vlakom putovao na Kosovo

Godine 1978. Jugoslavenske željeznice kupile su lokomotive EMD JT22CW-2 američkog General Motorsa. Lokomotive su imale oznaku Serija 666, a dobile su prethodna imena s tim da je naručena i četvrta lokomotiva kojoj su dali ime 'Neretva', prema bitci na Neretvi iz 1943. Te su lokomotive proizvedene prema narudžbi, sa šest osovina, pa su u tom smislu unikatne. 'Sutjeska' i 'Neretva' vukle su Plavi vlak s posmrtnim ostacima diktatora Tita iz Ljubljane do Beograda.

Nakon smrti Tita Plavi vlak su nastavili koristiti visokopozicionirani jugoslavenski partijski i državni dužnosnici, poput **Stipe Šuvara, Slobodna Miloševića** i drugih. S Plavim vlakom je Slobodan

Milošević putovao 1989. na Kosovo, povodom Vidovdana, kada je održao poznati velikosrpski i ratnohuškački govor na Gazimestanu.

Krajem 80-ih i početkom 90-ih neki vagoni Plavog vlaka, parkirani u Beogradu, devastirani su i opljačkani, a do prije nekoliko godina Titov predsjednički vagon bio je koliko-toliko očuvan. Plavi vlak je, što nije nevažno, imao je i dva vagona u kojima su se prevozili Titovi automobili. Ti su vagoni imali praonicu i mehaničarsku radnju, ali i ležajeve i toalete za zaposlene majstore koji su odražavali automobile.

Tito je obožavao skupocjene i luksuzne automobile. Vozački ispit je, kako se osobno hvalio, položio vrlo rano i to u vrijeme kad je bilo jako malo automobila. Za vrijeme vladavine Tito je imao na raspolaganju mnoge automobile. Naručivao je najbolje i najskuplje. Osim velikog i skupog voznog parka u Beogradu, imao je i nekoliko automobila na Brijunima. Godine 1947., kad je nacionalizirao Brijune, vozio je prvi Cadillac. Ali, na Brijunima je najčešće vozio tamnozeleni kabriolet Cadillac Eldorado iz 1953., koji je još na Brijunima i u voznom stanju. UNP Brijuni tvrde da su mu ga poklonili iseljenici iz Kande iako za to nemaju nikakvog dokaza. Cadillac kabriolet je vlasništvo Nacionalnog parka, a pola sata najma košta 700 eura.

Veliki je potrošač goriva, Cadillac Eldorado 'popije' 25 litara na 100 km. Taj automobil, uz brojna druga vozila, odvezen je 1987. u Ljubljanu, a onda je završio u slovenskom Tehničkom muzeju. S Brijuna su stalno tražili da ga vrate, ali ga Slovenci uporno nisu htjeli vratiti. No, u svibnju 1991., prema 'legendi', dva hrabra automehaničara su pod okriljem noći uspjeli prevesti automobil u Hrvatsku, najprije u Istru, a potom i na Brijune.

Tito je u svojoj garaži, uz brojne druge automobile, imao mnoge Mercedese. Prvi Mercedes Pullman sa šest vrata kupljen je 1965., a onda ih je kupljeno još nekoliko. Na raspolaganju je imao i kabriolet Mercedes 600 Pullman Landaulet je bio poklon Zagrebačkog velesajma Titu. Kupnja 'Pullmana' je klasičan primjer kako korupcijom unutar sustava zaštititi svoj položaj na mjestu gdje se okreće veliki novac, a Zagrebački velesajam to jest bio. Mercedes je izradio samo nekoliko takvih automobila.

Richard Burton i Elizabet Taylor

Formalno, Titovi automobili i brodovi su bili u vlasništvu JNA, ali ih je samo on mogao koristiti. Prema **Miroslavu Milutinoviću**, velikom ljubitelju automobila i autoru knjige 'Automobili i Josip Broz Tito', jugoslavenski komunistički vođa je koristio 85 automobila od 25 različitih proizvođača. Među njima je bilo 12 Cadillaca, 11 Mercedesesa, među kojima su i tri crne limuzine 600 Pullman. Nije ih, dakako, on vozio nego su njega vozili u njima. Tito je ponekad vozikao automobile na Velikom Brijunu u želji da impresionira goste.

Richard Barton, koji je Tita glumio u filmu

Sutjeska, u svom dnevniku opisao je (ne)zgodu kada je njega i **Elizabeth Taylor** jugoslavenski vladar pozvao na izlet te ih vozio u kabrioletu Lincoln

Continental. Burton piše da je Tito bio užasan vozač...

Za Tita je 1978. kupljen i specijalni blindirani Mercedes 600 Pullman koji je plaćen nevjerojatnih 677 tisuća njemačkih maraka. Takav 'Merđo' imao je 6300 kubika i 250 KS, težio je 3 tone. Usporedbe radi, cijena serijskog Pullmana sa šest vrata u to vrijeme iznosila je 175 tisuća maraka, a onaj sa specijalnom zaštitom 430 tisuća maraka. Titova paranoja, strah od atentata, bila tolika da je država morala kupovati specijalne blindirane automobile, izrađene s takvim specijalnim zaštitama 'da se mozak smrzne'.

Titov blindirani Pullman 600, s benzinskim motorom, navodno je jedini takav primjerak na svijetu. Posljednji put je vozio **Aleksandra Lukašenka**, bjeloruskog diktatora koji je 1999. posjetio Slobodana Miloševića u Beogradu.

A Titov Cadillac Eldorado na Brijunima, koji izaziva veliku znatiželju, postao je za posjetitelje velika atrakcija u NP Brijuni.

Tekst je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti.

Podijeli 16

Ivica Radoš | 22. 11. 2025. | 12:00h

VIŠE S WEBA

Samo genijalci vide skriveno slovo C!

Pronađi ga!

preuzmi besplatni proizvod za zglobove!

Oglas

(<https://cdn.midas->